

La Biblioteca de Ciències Socials digitalitza el fons documental «Seca de Barcelona»

La Biblioteca de Ciències Socials de la UAB conserva un important i poc conegut fons documental originari de l'antiga Seca o Casa de la Moneda de

Fig. 1. Ferran VII, 8 rals de la seca volanta de Catalunya, 1809. Gabinet Numismàtic de Catalunya del MNAC, Barcelona. (Fotografia: Calveras, Mérida i Sagristà 2008)

Barcelona. L'atzarosa història política de Catalunya ha propiciat la dispersió de molts arxius institucionals. És per això que els historiadors estan acostumats a retrobar-los, totalment o parcialment, a les biblioteques i arxius més inversemblants. En tenim un exemple paradigmàtic en relació amb la Casa de la Moneda de Barcelona. L'organisme, ubicat des de temps medievals a l'edifici de la Seca –a l'illa de cases delimitada pel carrer del mateix nom, el de Flassaders, el de les Mosques i el de la Cirera–, va ser tancat a finals del segle XIX i el seu ric arxiu es va dispersar i, en bona part, perdre. Així, fins ara, l'estudiós que volia resseguir els «papers dispersos» de la Seca barcelonina del XIX havia de peregrinar de l'Arxiu de la Corona d'Aragó a l'Arxiu de la Diputació de Barcelona i a la Biblioteca de Ciències Socials de la UAB.

Efectivament, dins del fons Carandell d'aquesta biblioteca es conserva un

significatiu fons documental que és imprescindible per conèixer el dia a dia de l'anomenada seca volanta de Catalunya. Es tracta d'una fàbrica de moneda que es va fundar a Reus el 1809 per fornir de numerari (fig. 1) les tropes espanyoles que lluitaven contra les forces napoleòniques i que, per evitar de caure en les seves mans, va ser traslladada a Tarragona i, finalment, a Mallorca, on va restar fins a l'acabament de l'anomenada Guerra del Francès (1808-1814). Aleshores, les màquines i l'arxiu van ser dipositats a Barcelona pel seu director, Joan d'Amat (1772-1839), i allà es van integrar a la preexistent Seca de Barcelona, que també havia encunyat moneda sota la dominació francesa. Del fons conservat a la UAB, s'ha digitalitzat un total de 38 unitats documentals enquadrades a través

Fig. 2. Llibres de comptabilitat de la seca volanta de Catalunya, 1812. Fons Carandell de la Biblioteca de Ciències Socials de la UAB, Cerdanyola del Vallès. (Fotografia de l'autor)

de les quals es poden resseguir els treballs a la Seca (fig. 2). A més, també s'ha digitalitzat el llibre que Amat va publicar a Mallorca el 1813,

en el qual donava compte de la història de l'establiment monetari i, sobretot, dels balanços comptables, i al qual, el 1816, encara hi va afegir un apèndix amb la resta d'operacions fetes. Aquest darrer, però, no es conserva a la UAB.

Els documents de la Biblioteca Carandell, però, encara comprenen una altra etapa de l'establiment emissor. Es tracta d'un fons d'arxiu procedent de la Casa de Barcelona que va funcionar en el Trienni Liberal (1821-1823) sota la direcció de l'experimentat Joan d'Amat a l'edifici històric ja esmentat. D'aquest període s'han digitalitzat dotze llibres de comptes que permeten documentar aquesta breu però intensa etapa, passada la qual la Seca es va tornar a tancar i no es va tornar a obrir fins al regnat d'Isabel II.

Una felicitat coincidència ha fet que puguem celebrar alhora la restauració de l'històric i deteriorat edifici de la Seca de Barcelona, al barri de la Ribera, i la digitalització parcial d'aquest fons, que, gràcies a les noves tecnologies, a partir d'ara serà a l'abast dels investigadors d'una manera molt més àgil. De mica en mica, doncs, el patrimoni documental i patrimonial català relacionat amb un element tan simbòlic com és la moneda es va recuperant i, sobretot, divulgant. Cal felicitar, en definitiva, la Biblioteca per aquesta iniciativa tan positiva.